

מדינת ישראל

משרד האוצר – הלשכה המשפטית

כ"ז באדר התש"פ
23 במרץ 2020
י.מ. 2020-790

הנדון: שאלות ותשובות - תקנות הגבלת מספר העובדים

מינוחים

- "תקנות הגבלת מספר עובדים" – תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), התש"פ-2020
- "תקנות הגבלת פעילות" – תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"פ-2020
- "צו בידוד בית" – צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), התש"פ-2020.
- "מגבלת ה-30%" – המגבלה שלפיה לא יהיו בו זמנית במקום העבודה יותר מ-10 עובדים או 30% ממצבת העובדים, לפי הגבוה מביניהם (הוראת תקנה 2(א) לתקנות הגבלת מספר העובדים).

1. הכלל – מי רשאי לפעול? מהי מגבלת ה-30%?

- א. ככלל, אין הגבלה על עבודה ועל הפעלת עסקים, אלא יש מגבלה רק לגבי מספר העובדים שיוכלו להגיע פיזית למקום העבודה. יתר העובדים יוכלו לעבוד מרחוק (מהבית), לפי החלטת המעסיק (תקנה 2 לתקנות הגבלת מספר עובדים).
- ב. המגבלה הכללית על הגעה לעבודה היא שלא יהיו בו זמנית במקום העבודה יותר מ-10 עובדים או 30% ממצבת העובדים, לפי הגבוה מביניהם (תקנה 2(א) לתקנות הגבלת מספר העובדים). לשם הנוחות, במסמך זה המגבלה הזו מכונה "מגבלת ה-30%".
- ג. שימו לב שמגבלת ה-30% חלה רק לגבי עובדים אשר מגיעים למבנה של מקום העבודה. ב-30% לא נספרים מי שעובדים מהבית ומי שעובדים מחוץ למבנה (כגון נהגי אוטובוסים, עבודה שנעשית בבית הלקוח, או עבודה שמפוזרת במקומות שונים שבכל אחד מהם אין יותר מ-10 אנשים).
- ד. יחד עם זאת, יש איסור מוחלט להפעיל עסק או מקום מהסוגים שמפורטים בשאלה 2 (אבל גם לעסקים האלה עדיין מותר לעבוד מהבית).
- ה. יש סוגי עסקים שעליהם לא חלה מגבלת ה-30%. ראו שאלה 3.

2. אילו עסקים אסור להפעיל (תקנות הגבלת פעילות, תקנה 5)?

א. קניון.

עם זאת, בקניון ניתן להפעיל מקום למכירת מזון וחנות שעיקר עיסוקה הוא מכירת מוצרי היגיינה המצויים.

- ב. מקומות בילוי ופנאי כדלקמן: דיסקוטק, בר, פאב, אולם אירועים, מכון כושר, בריכת שחייה, פארק מים, גן חיות, ספארי, פינת חי, בית מרחץ, בית קולנוע, תיאטרון, ספרייה, מוזיאון ומוסד תרבות אחר, פארק שעשועים, לונה פארק, עסק לטיפול לא רפואי בגוף האדם, מקום לעריכת מופעים וירידים, כלי שיט ציבורי, רכבל, שמורת טבע, גן לאומי, אתר מורשת ומקום שיש בו אטרקציה תיירותית.
- ג. שוק קמעונאי הפתוח לציבור הרחב, ודוכן בשוק כאמור (כולל דוכן אוכל).

* חשוב להבהיר כי גם לגבי העסקים האלה, שאותם יש לסגור - מותר להמשיך בעבודה מהבית, לפי החלטת המעסיק.

3. אלו מקומות עבודה פטורים ממגבלת ה-30%?

- מקומות העבודה שתחום פעילותם מפורט בתוספת לתקנות הגבלת עובדים – פטורים ממגבלת ה-30%. אולם, גם מקומות העבודה האלה צריכים לצמצם ככל האפשר את מספר העובדים שמגיעים פיזית למקום העבודה למספר הדרוש לצורך הבטחת הפעילות המפורטת בתוספת (תקנות הגבלת עובדים, תקנה 2(י)).
- גם מקומות שעוסקים בהם בעבודות בינוי או בעבודות תשתית פטורים ממגבלת ה-30%.

4. מהן ההנחיות למקום עבודה שמוותר לו לפעול?

- א. מגבלת ה-30% (ראו שאלות 1-3).
- ב. אין לקיים התקהלות של יותר מ-10 אנשים באולם אחד (ס' 3א לצו בידוד בית).
- ג. יישמר מרחק של 2 מטרים בין השוהים במקום (ס' 3א לצו בידוד בית).
- ד. במקום עם לקוחות:

1) לא יותר מ-4 לקוחות לכל קופה רושמת.

2) מטרים בין אחד לשני, כולל סימון עמידה בתור לקופה.

3) מניעת צפיפות של אנשים וויסות כמות המבקרים בחנות.

5. מקום עבודה מעורב (רק חלק מפעילותו מגויה בתחומי הפעילות שבתוספת)

מקום עבודה שנערכות בו פעילויות ממספר תחומי פעילות, חלקם מגויים בתוספת (ולכן הם פטורים ממגבלת ה-30%) וחלקם לא (ועליהם חלה מגבלת ה-30%) - מה דינם?

- א. דומיננטיות – מקום עבודה שעוסק בעיקר בתחום הפעילות המפורט בתוספת – התוספת חלה עליו (כלומר הוא פטור ממגבלת ה-30%) וזאת לגבי כולו.

לדוגמא: סופרמרקט הוא מקום עבודה שעיקר פעילותו היא בתחום הפעילות של מזון ומשקאות, ולכן הוא פטור ממגבלת ה-30% גם לגבי העובדים שמועסקים אצלו בתחום כלי הבית.

ב. הפרדה – ככל שאין דומיננטיות, אז יש לעשות הפרדה בין תחומי הפעילות השונים שנעשים במקום העבודה – אלה שמנויים בתוספת ואלה שלא מנויים בה. הפטור ממגבלת ה-30% יחול רק על החלקים שמנויים בתוספת.

לדוגמא: משרד רואי חשבון שחלק מעובדיו מייצגים נישומים מול רשות המסים (תחום פעילות המנוי בתוספת) - לגבי אותם עובדים המייצגים נישומים לא תחול מגבלת ה-30%. מגבלת ה-30% תחול רק על שאר העובדים, שאינם מייצגים נישומים מול רשות המסים.

ג. חובת צמצום – ככל מקרה, גם על תחומי הפעילות המנויים בתוספת חלה החובה הכללית לצמצם ככל האפשר את מספר העובדים למספר הדרוש לצורך הבטחת פעילותו החיונית, שהיא הפעילות המפורטת בתוספת (ראו תקנה 2(י)(2)).

6. מקום עבודה מעורב (בינוי/תשתית ועובדים במשרדי המטה)

א. מה דינם של עובדי המטה והמשרדים של מקומות עבודה שעוסקים בהם בעבודות בינוי או בעבודות תשתית?

מקומות עבודה שעוסקים בהם בעבודות בינוי (ראו ההגדרה להלן) או תשתית (ראו ההגדרה להלן) פטורים ממגבלת ה-30%, אך זה חל רק על עובדיהם שעובדים באוויר הפתוח, ולא על העובדים במבנה סגור. כך, שעובדי המטה והמשרדים (כלומר, כל אלה שאינם באוויר הפתוח) כפופים למגבלת ה-30% ואינם פטורים ממנה. (ראו תקנה 2(ג)(1)).

"בינוי" - לרבות בינוי ותחזוקה של שטחים ציבוריים ושל תשתיות נוגעות למבנה ולשטחים ציבוריים.
"תשתית" - פעילות פיתוח, תחזוקה ובינוי של תשתיות תחבורה, אנרגיה, תקשורת, מים וכיוב.

7. האם מותר לפתוח חנויות בגדים?

- א. אם החנות נמצאת בתוך קניון – אסור לפתוח אותה (תקנות הגבלת פעילות, ת' 5(א)(1)).
- ב. היא כפופה למגבלת ה-30%, שהיא המגבלה הכללית שחלה על כלל המשק למעט חריגים.
- ג. על פעילות החנות יחולו הכללים (תקנות הגבלת פעילות, תקנה 5(ב)(3)):
 - 1) יישמר מרחק של 2 מטרים בין השוהים במקום.
 - 2) לא יותר מ-4 לקוחות לכל קופה רושמת.
 - 3) 2 מטרים בין אחד לשני, כולל סימון עמידה בתור לקופה.
 - 4) מניעת צפיפות של אנשים וויסות כמות המבקרים בחנות.
- ד. שימו לב, שלגבי הקונים בחנות – הם יוכלו לצאת מהבית כדי להגיע לחנות רק אם מדובר בצורך חיוני (תקנות הגבלת פעילות, תקנה 2(13)).

ה. בנוסף, אפשר לעשות משלוחים מהחנות:

- 1) שליחויות פטורות ממגבלת ה-30% (ראו תקנות הגבלת מספר העובדים, תוספת);
- 2) במשלוח למקום מגורים, המשלוח יונח מחוץ לדלת (תקנות הגבלת פעילות, ת' 4).

8. האם ניתן להפעיל עסק שתחום פעילותו הוא פיזיותרפיה?

- א. הפעלת עסק שתחום פעילותו הוא פיזיותרפיה פטור ממגבלת ה-30%, בהיותו פעילות רפואית (התוספת לתקנות הגבלת מספר העובדים).
- ב. שימו לב, שלעסקים לטיפול לא רפואי באדם אסור לפעול (תקנות הגבלת פעילות, תקנה 5(א)(2)).

9. האם מספרות לחיות יכולות לעבוד?

- א. אם המספרה נמצאת בתוך קניון – אסור לפתוח אותה (תקנות הגבלת פעילות, ת' 5(א)(1)).
- ב. אם המספרה נמצאת מחוץ לקניון, מותר לפתוח אותה אבל היא כפופה למגבלת ה-30%.
- ג. על פעילות המספרה יחולו הכללים (תקנות הגבלת פעילות, תקנה 5(ב)(3)):
 - 1) לא יותר מ-4 לקוחות לכל קופה רושמת;
 - 2) מטרים בין אחד לשני, כולל סימון עמידה בתור.
 - 3) מניעת צפיפות של אנשים וויסות כמות המבקרים במספרה.
- ד. שימו לב, שלגבי הלקוחות שבאים למספרה – הם יוכלו לצאת מהבית כדי להגיע למספרה רק אם מדובר בצורך חיוני (תקנות הגבלת פעילות, תקנה 2(13)), ונראה שלרוב תספורת לבעל חיים אינה צורך חיוני.

10. האם יש להנפיק לעובדים אישורי מעבר?

אין צורך באישורי מעבר. עובדים יכולים להגיע למקום העבודה ללא אישורי מעבר. זו המצאה שאין לה בסיס.

11. האם בתי עסק נדרשים להנפיק אישורי הפעלה?

אין צורך באישורי הפעלה. יש לפעול על פי הוראות התקנות. גם זו המצאה שאין לה בסיס.

12. עבודה בבית הלקוח:

- א. ככלל, מותר לעבוד בבית הלקוח, כיוון שזה עומד במגבלת ה-30%, ככל שאין מדובר ברשימת העסקים שאסור להפעיל (תקנות הגבלת פעילות, תקנה 5).
- ב. לדוגמא: טכנאי מדיחים יכול להגיע לבית הלקוח, ולסייע בתיקון המדיח בביתו. גם זאת, תוך הקפדה על כללי משרד הבריאות (ס' 3א לצו בידוד בית):
 - 1) אין לקיים התקהלות של יותר מ-10 אנשים באולם אחד.
 - 2) יישמר מרחק של 2 מטרים בין השוהים במקום.

לשאלות נוספות, אנא פנו למוקד משרד הבריאות *5400 או למוקד פיקוד העורף 104.